

KALLELSE/FÖREDRAGNINGSLISTA
2017-06-01

OMSORGSNÄMNDEN

Tid	Torsdag den 1 juni kl.17.00
Plats	Morabergs studiecentrum, Morabergsvägen 6 D, 152 42Södertälje
Sekreterare	Johan Karlsson
Ordförande	Peter Friström (S)

Ärenden

1. Upprop
2. Protokollets justering
3. Fastställande av dagordning

Informationsärenden

4. Presentation av Morabergs studiecentrum
5. Riktlinjer avvikelshantering HSL samt anmälan Lex Maria
6. Revisorernas plan
7. Heltidsprojektet
8. Hållbar arbetshälsa hållbart nära ledarskap
9. Kontoret informerar
10. Nämnden informerar

Beslutsärenden

11. Delårsbokslut

Dnr: OMS 17/005

Ärendet kommer kompletteras med handlingar

12. Ej verkställda beslut 2017 1:a kvartalet

Dnr: OMS 17/008

- Tjänsteskrivelse daterad 2017-04-21
- Rapport ej verkställda beslut kvartal ett 2017, daterad 2017-04-21

13. Yttrande över förslag till program för området kring Östertälje station

Dnr: OMS 17/011

- Tjänsteskrivelse daterad 2017-05-05
- Yttrande över programsamråd Östertälje, daterad 2017-05-05
- Samhällsbyggnadskontorets förslag till program för området kring Östertälje station i Södertälje på Södertälje kommuns webbplats: www.sodertalje.se/program/ostertalje

14. Framtida utförare av hemtjänst

- Social- och omsorgskontorets rapport "Framtida utförande av hemtjänst", daterad 2017-05-09
- Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse, daterad 2017-05-09

15. Revidering av delegationsordning

- Ärendet kommer kompletteras med handlingar

16. Ärendebalans

17. Meddelanden/anmälningssärenden

18. Delegeringsbeslut

19. Övriga frågor

Med vänlig hälsning

Peter Friström
Ordförande
Omsorgsnämnden
Telefon (direkt): 08-523 069 07
E-post: peter.fristrom@sodertalje.se

Johan Karlsson
Sekreterare
Omsorgsnämnden
Telefon (direkt): 08-523 018 95
E-post: Johan.Karlsson@sodertalje.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-04-21

Social- och omsorgskontoret

Omsorgsnämnden

Rapportering av ej verkställda beslut och avbrott enligt SoL och LSS, kvartal ett 2017

Dnr: OMS 17/008

Sammanfattning av ärendet

Enligt 16 kap 6 f-h §§ socialtjänstlagen (SoL), 28 f-h §§ lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 9 kap 10 § kommunallagen (KL) är kommunerna skyldiga att anmäla samtliga gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader. Syftet är att stärka rättssäkerheten för enskilda som beviljats bistånd. Ansvarig nämnd har skyldighet att rapportera till kommunens revisorer, kommunfullmäktige och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om beviljad insats inte verkställts inom tre månader. Nämnden ska även rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader.

Omsorgsnämndens verksamheter har totalt sju ej verkställda gynnande beslut samt insatser som avbrutits och inte verkställt på nytt inom tre månader, fem enligt 9 § LSS och två enligt SoL 4.1, att rapportera för kvartal ett 2017.

Under perioden har tre ärenden som tidigare rapporterats som ej verkställda verkställts. Väntetiden för dessa ärenden var i snitt 157 dagar. Därutöver har sju ärenden avslutats av annan anledning, som att beslutets giltighetstid gått ut eller att personen tackat nej till insats.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2017-04-21

Rapport ej verkställda beslut kvartal ett 2017, daterad 2017-04-21

Ärendet

Enligt 16 kap 6 f-h §§ socialtjänstlagen (SoL), 28 f-h §§ lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 9 kap 10 § kommunallagen (KL) är kommunerna skyldiga att anmäla samtliga gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader. Syftet är att stärka rättssäkerheten för enskilda som beviljats bistånd.

Ansvarig nämnd har skyldighet att rapportera till kommunens revisorer, kommunfullmäktige och Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om beviljad insats inte verkställts inom tre månader. Nämnden ska även rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader.

Som yttersta konsekvens kan IVO, om de bedömer att insats inte verkställts inom skälig tid, hos förvaltningsrätten ansöka om utdömmande av en särskild avgift.

Omsorgsnämnden ska anmäla nya ärenden i en individrapport. Även ärenden som efter ytterligare tre månader inte är verkställda ska anmälas i *individrapporten* samt tidigare inrapporterade ärenden som har verkställts i en *kvartalsrapportering*.

Nämnden ska fortsätta att rapportera ej verkställt beslut tills beslutet är verkställt eller avslutat av annan anledning, en så kallad *återrapportering*. Ansvarig nämnd kan när som helst rapportera att ett beslut har verkställts.

Rapporten redovisas efter verksamhetsområde och siffrorna sammanställs i en tabell.

Rapportering har gjorts till IVO. Statistikrapporten den 12 april 2017 visar att antalet icke verkställda beslut sju st, varav fem enligt LSS § 9 och två enligt SoL.

Under första kvartalet 2017 har tre ärenden som tidigare rapporterats till IVO som ej verkställda verkställts. Väntetiden för dessa ärenden var i snitt 157 dagar.

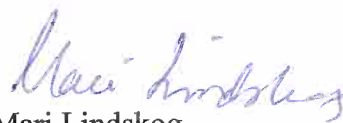
Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:

Omsorgsnämnden godkänner rapporten för kvartal ett år 2017 och överlämnar den till Kommunfullmäktige och till Kommunrevisorerna.

Lenita Granlund

Socialdirektör

Mari Lindskog

Verksamhetsstrateg

Handläggare: Mari Lindskog

Verksamhetsstrateg

Staben

Telefon (direkt): 08-523 043 93

E-post: mari.lindskog@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Kommunrevisionen

Akten

Rapport | 2017-04-21

Ej verkställda beslut

Kvartal ett 2017

Mari Lindskog
Verksamhetsstrateg
Social- och omsorgskontoret/Staben
Telefon (direkt): 08-523 043 93
E-post: mari.lindskog@sodertalje.se

Statistikrapport avseende ej verkställda gynnande beslut kvartal ett 2017

Denna rapport redovisar ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) samt rapportering enligt 16 kap 6 f § SoL, 28 f-h §§ LSS och 9 kap 10 § kommunallagen (KL) till omsorgsnämnden, kommunfullmäktige samt kommunens revisorer över antal gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut samt antal gynnande beslut som inte verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställighet avbröts.

Rapporten avser kvartal ett 2017 med fördelning över de verksamhetsområden som omsorgsnämndens ansvarar över. Omsorgsnämndens verksamheter har totalt sju ej verkställda gynnande beslut samt gynnande beslut som avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader att rapportera för kvartal ett 2017.

Under första kvartalet 2017 har tre ärenden som tidigare rapporterats till IVO som ej verkställda verkställts. Väntetiden för dessa ärenden var i snitt 157 dagar. Därutöver har sju ärenden avslutats av annan anledning som att beslutets giltighetstid gått ut eller personen tackat nej till insats.

Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning

Redovisningen för Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning har visat att verksamheten vid kvartal ett 2017 hade totalt sju ej verkställda gynnande beslut och gynnande beslut som avbrutits och ej verkställts på nytt inom tre månader enligt att rapportera för kvartal ett 2017.

De beslut som rapporterats avser fyra män/pojkar och tre kvinnor/flickor. Vilka insatser som avses och skälen till att besluten inte har verkställt framgår av tabellen nedan.

Född	Kön	Insats	Lagrum	Orsak	Datum för beslut/ avbrott	Rapport datum
1986	Kvinna/Flicka	Daglig verksamhet	LSS 9.10	Den enskilde har tackat nej	Avbrott 2016-10-15	2017-04-12
1989	Man/pojke	Turbundna resor	SoL 4.1	Den enskilde har tackat nej	2016-10-31	2017-04-12
1989	Man/pojke	Daglig verksamhet	LSS 9.10	Den enskilde har tackat nej	Avbrott 2016-08-17	2017-04-12
2001	Man/pojke	Ledsagar-service	LSS 9.3	Saknar lämplig personal/uppdrags tagare	Avbrott 2016-11-01	2017-04-12

1975	Kvinna/Flicka	Trygghetslarm	SoL 4.1	Har inte gått att installera larmet, nycklar saknas	2016-06-17	2017-04-12
2001	Man/pojke	Korttidsvistelse	LSS 9.6	Den enskilde har tackat nej	Avbrott 2016-08-01	2017-04-12
2000	Kvinna/Flicka	Kontakt-person	LSS 9.4	Den enskilde har tackat nej	2016-11-09	2017-04-12

Beslut som blivit verkställda under första kvartalet 2017

Under första kvartalet 2017 har tre ärenden som tidigare rapporterats till IVO som ej verkställda verkställts. Väntetiden för dessa ärenden var i snitt 157 dagar. Därutöver har sju ärenden avslutats av annan anledning som att personen avlidit eller tagit tillbaka sin ansökan. Tabell över verkställda beslut finns nedan.

Född	Kön	Insats	Lagrum	Datum för beslut/avbrott	Verkställt datum	Väntetid dagar
1995	Man/ pojke	Daglig verksamhet	LSS 9.10	2016-10-26	2017-04-03	158
2004	Man/ pojke	Korttidsvistelse	LSS 9.6	2016-08-25	2017-01-30	157
2006	Man/ pojke	Korttidsvistelse	LSS9.6	2016-08-25	2017-01-30	157

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-05-05

Social- och omsorgskontoret

Omsorgsnämnden

Socialnämnden

Äldreomsorgsnämnden

Yttrande angående programsamråd för Östertälje

Dnr: OMS 17/011, SN 17/031, ÄON 17/018

Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadskontoret har bjudit in till programsamråd angående förslag till program för området kring Östertälje station i Södertälje.

Syftet med programmet är att belysa olika möjliga sätt att utveckla området med bostäder och verksamheter samt att skapa en god livsmiljö. Området består av Östertälje, Viksängen, villabebyggelsen i Rosenlund, Fornhöjden, Glasberga samt verksamhetsområdena Igelstaverket och Gärtuna. Fram till år 2036 ska 20 000 nya bostäder byggas i kommunen och Östertälje är ett av flera utpekade områden. Programmet innehåller också ett fördjupat program för stationsområdet vid Östertälje station som underlag för kommande detaljplan. Eventuella synpunkter kan lämnas till och med 26 maj 2017.

Programmet innehåller en övergripande beskrivning av det nämnda geografiska området. Det fördjupade programmet för Östertälje station innebär bland annat ett nytt resecentrum med bättre tillgänglighet än det nuvarande. Idag saknas det exempelvis vänthall, offentlig toalett och med hiss krävs två separata hissfärder mellan bussterminal och perrong.

Social- och omsorgskontoret har skrivit ett förslag till yttrande om att samhällsbyggnadskontoret vid större ärenden bör ha en dialog med social- och omsorgskontoret för att säkerställa att stadens behov av sociala insatser tillgodoses.

Kontoret föreslår att nämnden antar kontorets förslag till yttrande över programsamråd Östertälje, daterad 2017-05-05, och överlämnar det till samhällsbyggnadskontoret.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2017-05-05
- Yttrande över programsamråd Östertälje, daterad 2017-05-05
- Samhällsbyggnadskontorets förslag till program för området kring Östertälje station i Södertälje på Södertälje kommuns webbplats: www.sodertalje.se/program/ostertalje

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ärendet har inga direkta ekonomiska konsekvenser eller behov av finansiering.

Kontorets förslag till omsorgsnämnden:

1. Nämnden antar kontorets förslag till yttrande över programsamråd Östertälje, daterad 2017-05-05, och överlämnar det till samhällsbyggnadskontoret.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Kontorets förslag till socialnämnden:

1. Nämnden antar kontorets förslag till yttrande över programsamråd Östertälje, daterad 2017-05-05, och överlämnar det till samhällsbyggnadskontoret.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Kontorets förslag till äldreomsorgsnämnden:

1. Nämnden antar kontorets förslag till yttrande över programsamråd Östertälje, daterad 2017-05-05 och överlämnar det till samhällsbyggnadskontoret.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Lenita Granlund
Socialdirektör

Charlotte Fagerstedt
Utredare

Handläggare: Charlotte Fagerstedt
Utredare
Social- och omsorgskontoret
Telefon (direkt): 08-523 066 76
E-post: charlotte.fagerstedt@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten

Samhällsbyggnadskontoret - Plan

YTTRANDE

2017-05-05

Social- och omsorgskontoret

Omsorgsnämnden

Yttrande angående programsamråd för Östertälje

Dnr: OMS 17/011

Samhällsbyggnadskontoret har bjudit in till programsamråd angående förslag till program för området kring Östertälje station i Södertälje.

Södertälje är i en expansiv fas och det är viktigt att nämndernas ansvarsområden beaktas i planerandet av nya bostadsområden. En synpunkt till planen är därför att samhällsbyggnadskontoret i alla större ärenden har en dialog med social- och omsorgskontoret för att säkerställa stadens framtida behov av sociala insatser. Vidare önskar nämnderna att byggnationen även innebär hyresrätter där kommunen har möjlighet att få tillgång till kommunkontrakt för ett antal lägenheter.

Omsorgsnämnden har också behov av att tomt för en ny gruppbostad med 6 platser utreds inom planområdet. Tomten behöver vara cirka 2000 kvm och fastigheten ska helst kunna byggas i ett plan. Byggnadens storlek behöver vara cirka 450-500 kvm och det behöver finnas plats för färdtjänstfordon för avstigning/påstigning.

Handläggare: Charlotte Fagerstedt

Utredare

Social- och omsorgskontoret

Telefon (direkt): 08-523 066 76

E-post: charlotte.fagerstedt@sodertalje.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-05-09

Social- och omsorgskontoret

Kommunstyrelsen

Äldreomsorgsnämnden

Omsorgsnämnden

Framtida utförande av hemtjänst

KS Dnr KS 17/166, ÄON Dnr 17/015, OMS Dnr 17/033

Sammanfattning av ärendet

Beslut togs av kommunfullmäktige (2014-02-03, § 6) att avsluta valfrihetssystemet enligt LOV och istället göra en upphandling av hemtjänstutförare enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling). Äldreomsorgsnämnden, omsorgsnämnden och kommunalnämnderna fick uppdraget att införa den nya modellen för utförande av hemtjänst. Det nya systemet för valfrihet togs i bruk den 1 december 2014. Avtalet med de hemtjänstutförare som upphandlades enligt LOU löpte till november 2016.

En uppföljning av det nya valfrihetssystemet för hemtjänst gjordes under 2016 (beslut KF 2016-10-03, § 149). Förlängning av avtalen tecknades med samtliga utförare. Dessa löper ut i november 2017. Avtalen kan sedan förlängas ytterligare ett år, till och med november 2018.

Eftersom endast ett optionsår av nuvarande avtal med privata utförare av hemtjänst återstår behöver beslut tas avseende det fortsatta utförandet av hemtjänst i Södertälje kommun.

I föreliggande rapport görs en uppdaterad beskrivning av nuläget utifrån den uppföljning som gjordes 2016. Uppföljningen av antalet utförda timmar inom hemtjänsten och nettokostnaderna visar en fortsatt nedåtgående trend. Arbetet med att effektivisera verksamheten i egen regi och att skapa högre rättssäkerhet och kvalitet genom bland annat införande av digital tid- och insatsrapportering pågår. De biståndsbedömda timmarna har sedan 2016 visat en nedåtgående trend.

Mot bakgrund av att Södertälje kommuns modell för hemtjänst uppfyllt de målsättningar som kommunfullmäktige satt upp för verksamheten avser kontoret att nyttja det sista optionsåret i föreliggande avtal. Kontoret föreslår därtill att ny upphandling enligt LOU görs. För att säkerställa att nya avtal tecknats innan det sista optionsåret löper ut behöver en upphandling inledas senast i februari 2018. Arbetet med att förbereda ett kvalitetssäkrat underlag för upphandlingen behöver inledas senast till augusti 2017.

Förslag på modell för upphandlingen

För att fortsatt möjliggöra för leverantörer av olika storlek att lämna anbud i upphandlingen föreslås en fortsatt procentfördelning. Kontoret föreslår dock att andelen för egen regi respektive upphandlad volym justeras för att ta hänsyn till de förändrade villkor som minskningen av antalet beviljade timmar medför. För att ge samtliga utförare i systemet så likvärdiga villkor som möjligt föreslås, att andelen timmar som tillfaller egen regi, ligger i ett

spann om 40 - 55 procent och att det är kommunstyrelsen, som beslutar den exakta procentuella fördelningen mellan egen regi och externa leverantörer.

Förslaget innebär att andelen timmar för egen regi ligger mellan 40 - 55 procent. Detta innebär således att spannet 60 - 45 procent konkurrer utsätts. Två externa leverantörer föreslås få 4 - 6 procent, en leverantör 9 - 12 procent och två leverantörer 14 - 18 procent beroende på vilket beslut som fattas i kommunstyrelsen. Beräkning har gjorts utifrån en ersättningsnivå på 390 kronor och den sammantagna bedömningen är att denna fördelning, ger skäliga villkor för utförande av hemtjänst.

Ersättningsnivån är en viktig del i en ersättningsmodell. Vid uppföljning på utförd tid ökar incitamenten för utföraren att utföra den beviljade tiden. För att ytterligare säkerställa en effektiv och hållbar modell föreslås att en översyn av ersättningsmodellen görs, där även möjligheten att införa momskompensation övervägs.

Beslutsunderlag

Social- och omsorgskontorets rapport "Framtida utförande av hemtjänst", daterad 2017

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse, daterad 2017-

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

En central målsättning med nuvarande modell för utförande av hemtjänst var att uppnå kostnadskontroll. Såväl antalet utförda hemtjänststimmar som antalet beviljade timmar har minskat, vilket även nettokostnadsutvecklingen visar. Arbetet med att effektivisera egen regi verksamheten är fortsatt prioriterat. En rättssäker biståndshandläggning och god kvalitet på uppföljningen är fortsatt centrala delar i en hållbar modell för hemtjänsten. De förväntade effekterna av införandet av digital tid- och insatsrapportering är att debiteringen ska stämma överens med den utförda tiden. När det nya systemet har varit i drift en tid förväntas också myndigheten få en tydligare bild av den egentliga tidsåtgången för beviljade insatser. Sammantaget är den långsiktiga förväntade effekten av utvecklingsarbetet att de insatser som utförs och debiteras ska spegla det biståndsbedömda behovet. Den modell för ersättning som tillämpas är också en viktig faktor. Eventuella ytterligare justeringar i denna kan få ekonomiska konsekvenser.

Förvaltningens förslag till äldreomsorgsnämnden och omsorgsnämnden:

1. Nämnden tillstyrker förslaget att ny upphandling av utförare av hemtjänst görs enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) utifrån föreslagen fördelningsprincip.
2. Nämnden tillstyrker att en översyn av ersättningsmodellen genomförs.
3. Nämnden tillstyrker att Kommunstyrelsen fastställer fördelningen mellan hemtjänst som utförs i egen regi och av externa hemtjänstföretag.

Förvaltningens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

1. Äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att genomföra ny upphandling av utförare av hemtjänst enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) utifrån föreslagen fördelningsprincip.
2. Äldreomsorgsnämnden och omsorgsnämnden får i uppdrag att genomföra en översyn av ersättningsmodellen.

Rickard Sundbom

Stadsdirektör

Handläggare: Lisa Mattsson

Strateg

Stab

Telefon (direkt): 08-5230 3422

E-post: lisa.mattsson@sodertalje.se

Lenita Granlund

Socialdirektör

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Äldreomsorgsnämnden

Omsorgsnämnden

KPR

KHR

Akten

Rapport | 2017-05-09

Framtida utförande av hemtjänst

KS Dnr KS 17/166

ÄON Dnr 17/015

OMS Dnr 17/033

Lisa Mattsson

Strateg

Stab

Telefon (direkt): 08-5230 3422

E-post: lisa.mattsson@sodertalje.se

Innehållsförteckning

1. Inledning och bakgrund	3
1.1 Syfte	3
2. Aktuell lägesbeskrivning	4
2.1 Södertälje kommuns modell för hemtjänst	4
2.2 Volymer och nettokostnad	4
2.3 Beslut om ny ersättningsnivå	5
2.4 Pågående utvecklingsarbete	5
2.5 Valfärdsutredningen.....	6
2.6 Ny upphandlingslagstiftning	6
2.5 Brukarnöjdhet	7
2.6 Införande av kommunal hemsjukvård	8
3 Fortsatt utförande av hemtjänst enligt nuvarande modell – överväganden och förslag	10
3.1 Förutsättningar för en fortsatt hållbar modell	10
3.2 Förslag på tidplan och modell för ny upphandling enligt LOU	11

1. Inledning och bakgrund

Vid utförande av hemtjänst kan en kommun välja i vilken regi den ska utföras, antingen i egen regi eller helt eller delvis av privata utförare. Privata utförare kan erbjudas möjlighet att utföra hemtjänst genom ett valfrihetssystem enligt LOV (Lag om valfrihetssystem) eller genom att lämna anbud enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling).

Beslut togs av kommunfullmäktige (2014-02-03, § 6) att avsluta ett valfrihetssystem enligt LOV och istället göra en upphandling av hemtjänstutförare enligt LOU. Äldreomsorgsnämnden, omsorgsnämnden och kommundelsnämnderna fick uppdraget att införa den nya modellen för införande av hemtjänst. Det nya systemet för valfrihet togs i bruk den 1 december 2014. Avtalet med de hemtjänstutförare som upphandlades enligt LOU löpte till november 2016. I samband med beslutet om LOU-upphandling togs också beslut om att den nya modellen skulle utvärderas efter 18 månader.

En uppföljning av det nya valfrihetssystemet för hemtjänst gjordes under 2016 (beslut KF 2016-10-03, § 149). I uppföljningen gjordes en genomgång av effekter på ekonomi, administration, avtalsuppföljning och brukare. Följande konstaterades:

- Antalet utförare av hemtjänst i Södertälje kommun har begränsats och ytterligare resurser för kontroll och uppföljning av utförare har inte behövt tillföras.
- Uppföljningsenhetens uppföljning av avtalen visade att utförarna generellt uppfyller de krav som specificerats i avtalet med Södertälje.
- Antalet utförda timmar inom hemtjänsten och därmed kostnaderna har minskat alltsedan LOV avskaffades och har fortsatt att minska under den tid som LOU-avtalen har löpt.
- Myndigheten har etablerat ett fungerande system för att administrera fördelningen av timmar och brukarval.
- Myndigheten arbetar kontinuerligt med att stärka processer och rutiner för att få korrekta underlag för biståndsbedömningen.

Sammantaget visade denna uppföljning att de målsättningar som angavs i uppdraget från kommunfullmäktige hade uppfyllts. Förlängning av avtalen tecknades med samtliga utförare enligt optionsår 1. Dessa avtal kan sedan förlängas ytterligare ett år, till och med november 2018.

1.1 Syfte

Eftersom endast ett optionsår av nuvarande avtal med privata utförare av hemtjänst återstår behöver beslut tas avseende det fortsatta utförandet av hemtjänst i Södertälje kommun. Syftet med denna rapport är att ge ett underlag för detta beslut.

2. Aktuell lägesbeskrivning

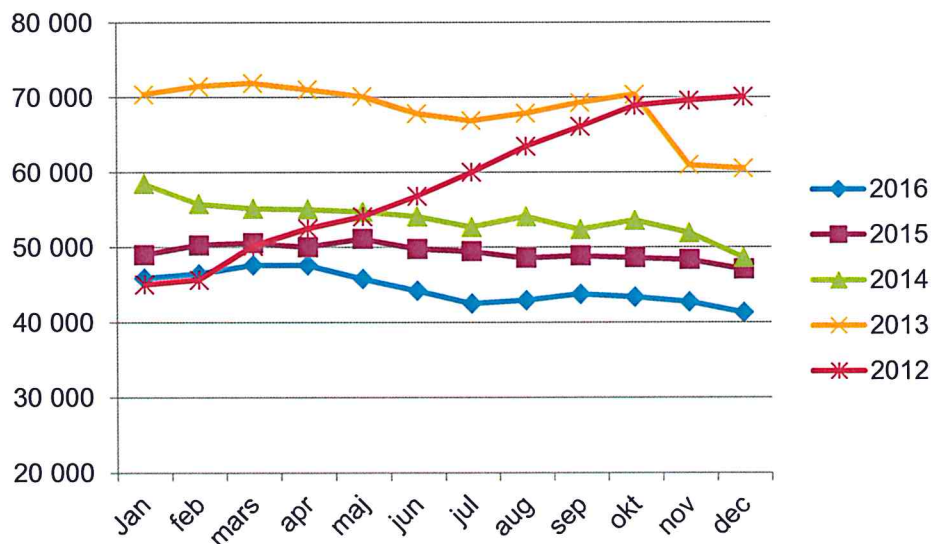
2.1 Södertälje kommuns modell för hemtjänst

Modellen har skapats utifrån en uppdelning av hemtjänstuppsdraget såtillvida att en viss del avsatts för den kommunala egenregiverksamheten och resterande del har upphandlats enligt LOU. Förutom kommunens egenregi, som har den största delen av uppsdraget med 55 procent av hemtjänstvolymen, har ytterligare fem utförare med olika stor andel av resterande timmar, avtal med kommunen. Andelen timmar som respektive utförare kan ha regleras utifrån det totala antalet timmar och justeras därför kontinuerligt. Brukaren kan önska utförare och om valet inte kan tillgodoses på grund av att ledig kapacitet saknas just då finns möjlighet att ställa sig i kö. Det finns också möjlighet att göra omval.

2.2 Volymer och nettokostnad

En av de centrala målsättningarna vid införandet av den nya modellen för hemtjänst var att få kontroll på antalet timmar och kostnaderna för hemtjänsten. Antalet utförda timmar inom hemtjänsten har under 2016 fortsatt att ha en nedåtgående trend.

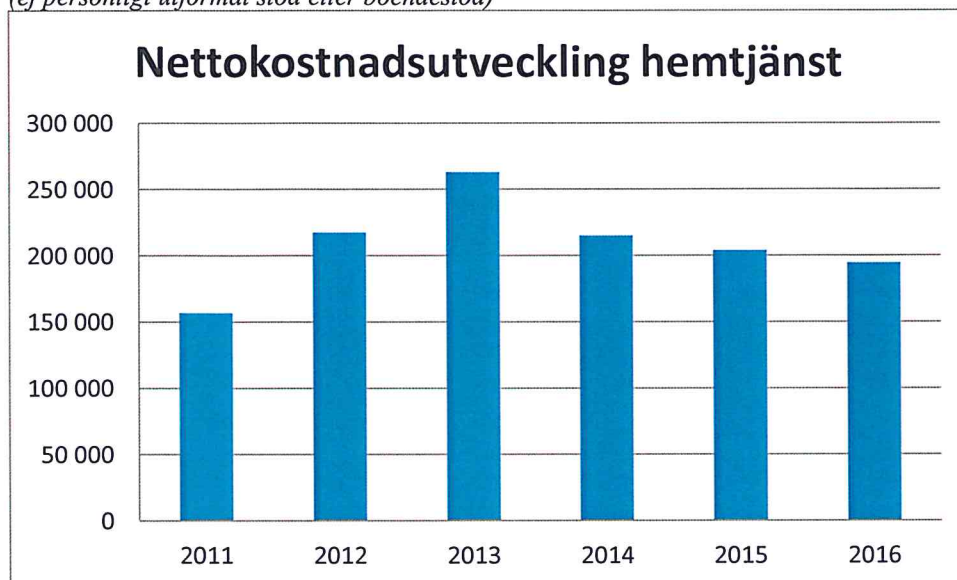
Diagram 1 Antal utförda timmar hemtjänst, personer över 65 år (inklusive larm, ledsagning och avlösning)

Detta avspeglas också i nettokostnaden för hemtjänst som 2016 är marginellt lägre än 2015.

Diagram 2 Nettokostnadsutveckling, Mkr hemtjänst personer över 65 år

(ej personligt utformat stöd eller boendestöd)

2.3 Beslut om ny ersättningsnivå

Ersättningsnivån är en viktig del i en ersättningsmodell. Vid uppföljning på utförd tid ökar incitamenten för utföraren att utföra den beviljade tiden¹. I en uppföljning som SKL har gjort under 2016 var snittersättningen för omvårdnad dagtid 398 kronor i system med elektroniskt uppmätt tid. Kommunernas olika ersättningsmodeller kan dock variera väsentligt, ex utifrån olika beslut om kompensation för glesbygd och moms-kompensation.

Beslut har tagits av äldreomsorgsnämnden att höja ersättningen per hemtjänststimme till 390 kronor. Ändringen gäller från den 1 juni 2017. Den nya ersättningen kommer att gälla för samtliga delar av uppdraget. Inga andra förändringar i ersättningssystemet har gjorts.

2.4 Pågående utvecklingsarbete

Arbetet med *Morgondagens hemtjänst*; att effektivisera planeringen av utförandet i egen regiverksamheten, införa digital tid- och insatsrapportering för samtliga utförare samt skapa en högre grad av likställighet i biståndsbedömningen, inleddes under 2016 och pågår alltjämt. De förväntade effekterna av införandet av digital tid- och insatsrapportering är att debiteringen ska stämma överens med den utförda tiden. När det nya systemet har varit i drift en tid förväntas också myndigheten få en tydligare bild av den egentliga tidsåtgången för beviljade insatser. Sammantaget är den långsiktiga förväntade effekten av utvecklingsarbetet att de insatser som utförs ska spegla det biståndsbedömda behovet.

¹ Se exempelvis *Val av ersättningsmodell och beräkning av ersättningsnivå*, 2008, Sveriges kommuner och landsting

2.5 Velfärdsutredningen

En utredning som varit av intresse i sammanhanget är Velfärdsutredningen, som har haft i uppdrag att föreslå ett nytt regelverk för offentlig finansiering av privat utförda velfärdstjänster samt att se över de regelverk som i dag används när privata aktörer utför velfärdstjänster. Det handlar om regelverket för upphandling och lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Ett första betänkande presenterades i november 2016, Ordning och reda i velfärden (SOU 2016:78)².

De huvudsakliga förslagen i betänkandet kan sammanfattas enligt nedan:

- att det bör införas en reglering som syftar till att offentliga medel som är avsedda för velfärdsverksamhet i huvudsak ska användas till den verksamhet medlen är avsedda för
- endast juridiska personer som har tillstånd ska få ta emot offentlig finansiering inom velfärdssektorerna
- begränsningar av rörelseresultat

I betänkandet föreslås vidare att upphandlingar av velfärdstjänster vars värde överstiger 750 000 euro ska regleras i ett nytt kapitel i LOU, samt införande av en bestämmelse som tillåter att deltagandet i ett upphandlingsförfarande under vissa förutsättningar reserveras för organisationer som bl.a. återinvesterar eventuell vinst i verksamheten.

Dessutom föreslås att nuvarande lag om valfrihetssystem ersätts med en ny lag, där förvaltningslagen (1986:223) (FL) ska tillämpas vid handläggningen av ärenden, vilket inte är fallet enligt nuvarande LOV. Även vissa bestämmelser i FL som gäller vid myndighetsutövning, så som rätten att få del av uppgifter som tillförts ärendet genom någon annan och rätten att yttra sig över uppgifterna innan ärendet avgörs, ska gälla enligt lagen.

I slutbetänkandet, *Kvalitet i velfärden – bättre upphandling och uppföljning*, redovisas hur bättre kvalitetskrav och system för uppföljning kan utformas för velfärdstjänster. Utredningen argumenterar för att kvalitetsmätning inom velfärdssektorn är komplicerat, men att krav på kvalitet likväl behöver utvecklas och att kommunerna behöver stöd i detta. Utredningen vill peka på behovet av en mer personcentrerad omsorg, att jämlikhet är en viktig del av velfärden, vikten av personalens kompetens, behovet av tydliga krav, uppföljning och insyn samt den statliga tillsynens roll. Det framförs också att Upphandlingsmyndigheten bör ges ökade resurser för att stötta kommunerna i att formulera bra krav vid upphandlingar.

2.6 Ny upphandlingslagstiftning

Sedan den förra upphandlingen av hemtjänst gjordes har en ny upphandlingslagstiftning trätt i kraft. Utifrån de nya upphandlingsdirektiven som antogs av EU 2014 har den tidigare LOU ersatts av en ny lagstiftning från den 1 januari 2017. I och med detta upphörde uppdelningen i A- och B-tjänster. De tidigare B-tjänsterna benämns nu som ”sociala och andra särskilda tjänster”. Dessa tjänster ska enligt de nya direktiven annonseras i hela EU om värdet av det

² Sveriges kommuner och landsting (SKL) anförde i en kommentar på sin sida 10 mars 2017 följande: ”Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) är positiv till stora delar av delbetänkandet ”Ordning och reda i velfärden”, men menar samtidigt att utredningens konsekvenser är svåra att bedöma. SKL anser även att förslagen riskerar att bli administrativt betungande och kostsamma.”
<https://skl.se/tjanster/press/nyheter/nyhetsarkiv/merordningochredaivalfardenbehovs.11593.html>.

aktuella kontraktet överstiger det tröskelvärde som fastställts för dessa tjänster.³ Formerna för detta avgör dock den upphandlande myndigheten själv.

Möjligheten till valfrihet inom ramen för LOU styrs av de grundläggande principerna. För ett ramavtal för vård- och omsorgstjänster finns möjligheten att i fördelningsnyckeln ha enskildas val eller behov. Det kan kombineras med rangordning för de personer som inte kan eller vill välja. Det ska dock tydligt framgå hur detta ska gå till så att leverantörerna förstår vad som kommer ligga till grund för att få brukare. Frågan om hur fysiska personers val och behov ska hanteras utifrån den nya LOU är dock inte helt klarlagd, men Upphandlingsmyndigheten förväntas få i uppdrag att ta fram en vägledning om tillämpningen av bestämmelsen om fördelningsnyckel, särskilt med avseende på möjligheten att ta hänsyn till fysiska personers val och behov.⁴

2.5 Brukarnöjdhet

Brukarnöjdhet brukar anses vara en av de viktigaste resultatparametrarna. Utifrån resultaten av de brukarundersökningar som har genomförts av Socialstyrelsen, finns dock anledning att vara försiktig med slutsatser. Bristande svarsfrekvens, stort tolkningsutrymme av frågor samt det faktum att det många gånger är anhöriga som fyller i enkäten behöver tas i beaktande.

Likväl finns anledning att följa den övergripande trenden när det gäller brukarnöjdheten. Den totala brukarnöjdheten sjönk från 86 procent 2014 till 78 procent 2015. Resultatet 2016 visar dock att den totala nöjdheten ökat igen, till 83 procent⁵.

Tabell 1 Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)

Helhetssyn hemtjänst andel %	2014	2015	2016
Södertälje	86	78	83

I Upphandlingsutredningen 2010, som presenterades 2013, berördes frågan om enskildas val i förhållande till dåvarande upphandlingslagstiftning. Det konstaterades att ett stort antal utförare i ett valfrihetssystem enligt LOV, som är en erfarenhet från främst hemtjänst i storstadsregionerna, gör valet svårare för den enskilde samtidigt som administrationen ökar för den myndighet som ska följa upp avtalen.

En målsättning med nuvarande modell var att erbjuda brukarna i Södertälje valfrihet, men med ett begränsat antal utförare. Hur man som brukare uppfattar valsituationen är dock inte entydigt. För en del räcker det med möjligheten att få göra ett val, eller lämna önskemål, medan andra upplever att de fått göra ett reellt val om de också omgående får den utförare de önskar.

³ 6 855 225 kr. Se www.upphandlingsmyndigheten.se för mer information

⁴ Stycket bygger på information från Upphandlingsmyndigheten samt prop. 2015/16:195 del 1 s. 520

⁵ Socialstyrelsens undersökning *Så tycker de äldre om äldreomsorgen 2016*

I Socialstyrelsens undersökning får brukarna svara på frågan om de fått välja utförare. Utifrån resultatet kan några intressanta iakttagelser göras. För Södertäljes del har andelen som uppgett att de fått välja utförare minskat i förhållande till föregående resultat, från 83 till 77 procent⁶. En intressant jämförelse kan dock göras med kommuner med hög andel privata utförare, Nacka, Huddinge och Stockholm samt två kommuner som inte har valfrihetssystem, Eskilstuna och Botkyrka. I förhållande till kommunerna med hög andel privata utförare så anger brukarna i Södertälje att de fått välja utförare i högre utsträckning än i både Huddinge och Stockholm. Noterbart är också att i kommunerna utan valfrihetssystem skiljer sig andelen som svarat att de fått välja utförare relativt mycket. I dessa båda kommuner har också väsentligt färre svarat att det fått välja utförare jämfört med såväl Södertälje som Nacka, Huddinge och Stockholm.

Tabell 2 Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - välja utförare, andel (%)

Välja utförare, andel (%)	Kommun	2014	2015	2016
	Botkyrka	15	25	20
	Eskilstuna	32	32	31
	Huddinge	76	76	74
	Nacka	84	85	88
	Stockholm	71	73	73
	Södertälje	79	83	77
	Riket	53	55	56

Precis som när det gäller den övergripande brukarnöjdheten varierar resultaten även här över tid, och någon entydig bild framträder inte. Det finns dock anledning att fortsätta följa utvecklingen av brukarnas uppfattning av såväl hemtjänsten som helhet som möjligheten att välja utförare.

2.6 Införande av kommunal hemsjukvård

Enligt beslut 2016 har landstinget och Kommunförbundet Stockholms län kommit överens om att inleda en process för att skatteväxla hemsjukvården till kommunerna 2020. Ett arbete inleds under 2017 för att fastställa förslag till omfattning och nivå på skatteväxlingen. Beslut från länets samtliga kommunfullmäktige samt landstingsfullmäktige ska finnas senast till hösten 2018. Ett beslut om kommunal hemsjukvård kommer att innebära nya arbetsformer för hemtjänsten och den hälso- och sjukvårdspersonal som ska utföra hemsjukvård. Ett överförande av hemsjukvård till kommunerna medför att beslut behöver tas i kommunen om i vilken regi den ska bedrivas. Beroende på val av styrmodell i kommunerna kan hemsjukvården utföras på olika sätt; i egen regi, av kommunala bolag eller via andra upphandlade aktörer.

⁶ Ibid.

3 Fortsatt utförande av hemtjänst enligt nuvarande modell – överväganden och förslag

Kontoret avser att nyttja det sista optionsåret i föreliggande avtal. Detta innebär att nuvarande leverantörer erbjuds ett avtal till november 2018. I det fall en eller flera leverantörer inte förlänger sina avtal behöver kommunens egenregiverksamhet tillfälligt ta över befintliga brukare.

Den fortsatta minskningen av antalet utförda timmar inom hemtjänsten och nettokostnaden visar att kontroll har uppnåtts. Arbetet med att effektivisera hemtjänsten i egen regi och att skapa högre rättssäkerhet och kvalitet genom bland annat införande av digital tid- och insatsrapportering pågår. Den nya LOU som började gälla 2017 medger ett fortsatt system för brukarval enligt Södertäljes modell. Välfärdsutredningens förslag om vinsttak och eventuell ny lag för valfrihetssystem har ännu inte behandlats av riksdagen.

Mot bakgrund av ovanstående och att Södertälje kommuns modell för hemtjänst uppfyllt de målsättningar som kommunfullmäktige satt upp för verksamheten föreslår kontoret att ny upphandling av utförande av hemtjänst enligt LOU görs.

En förnyad upphandling bör annonseras senast i februari 2018. Ett arbete med att ta fram kravspecifikation och göra andra förberedelser behöver därmed ske under hösten 2017.

3.1 Förutsättningar för en fortsatt hållbar modell

Syftet med nuvarande modell för hemtjänst var att nå ut till både stora, mellanstora och mindre leverantörer och spannen var därför anpassade så att det var rimligt för leverantörerna att vilja/kunna lämna anbud. 55 procent av volymen var tilldelad kommunens egen regi och övriga 45 procent konkurrensutsattes. I förfrågningsunderlaget utgick tilldelningen utifrån en halvårsprognos av det totala antalet biståndsbedömda timmar, som då beräknades till ca 429 830 timmar.

Vid beslut om ny upphandling behöver några ställningstaganden göras. De biståndsbedömda timmarna har sedan 2016 visat en nedåtgående trend. I uppföljningen av den nya modellen för hemtjänst 2016 konstaterades att minskningen av det totala antalet timmar inom hemtjänsten får en effekt för samtliga utförare när det gäller volymen timmar utifrån procentfördelningen, inte minst för utförarna med 4 procent av uppdraget. För att utföraren ska kunna driva sin verksamhet utifrån en minskad timvolym och föreliggande procentsatser bedömer kontoret att det krävs en relativt stor effektivisering. För att ge de mindre tilldelningarna möjlighet att bedriva verksamheten med god kvalitet bör därför alternativet att förändra volymen genom ändrad procentfördelning och samtidigt se över ersättningsmodellen övervägas. Slutligen kan konstateras att en ny konkurrensutsättning av hemtjänstuppdraget kan innebära att helt eller delvis nya aktörer blir aktuella. Det behöver därför också säkerställas i en plan hur en övergång av brukare ska genomföras om andra leverantörer får avtal än de som är avtalsleverantörer idag.

Andra aspekter för en långsiktigt hållbar modell, exempelvis krav på kvalitet och utvecklade former för en god uppföljning blir centrala att beakta i kommande arbete med att förbereda en förnyad upphandling.

3.2 Förslag på tidplan och modell för ny upphandling enligt LOU

Tidplan

Tidplanen för en förnyad upphandling enligt LOU visas i tabellen nedan:

Moment	Tidpunkt
Förberedelser och framtagande av kravspecifikation	Hösten 2017
Annonsering i Tendsign	v 8 19-23 februari 2018
Anbud in	v13 26-30 mars 2018
Utvärdering klar	v18-19 30 april - 11 maj 2018
Avtal tecknas	v 22 28 maj - 1 juni 2018
Tid för eventuell överprövning	Ca 4 månader
Eventuellt nytt avtalstecknande	v 39 28 september 2018

Förslag på modell för upphandlingen

För att fortsatt möjliggöra för leverantörer av olika storlek att lämna anbud i upphandlingen föreslås en fortsatt procentfördelning. Kontoret föreslår dock att andelen för egen regi respektive upphandlad volym justeras för att ta hänsyn till de förändrade villkor som minskningen av antalet beviljade timmar medför. För att ge samtliga utförare i systemet så likvärdiga villkor som möjligt föreslås att andelen timmar som tillfaller egen regi, ligger i ett spann om 40 - 55 procent och att det är kommunstyrelsen, som beslutar exakta fördelningen mellan egen regi och externa leverantörer.

Förslaget innebär att andelen timmar för egen regi ligger mellan 40 - 55 procent. Detta innebär således att 60 - 45 procent konkurrensutsätts. Två externa leverantörer föreslås få 4 - 6 procent, en leverantör 9 - 12 procent och två leverantörer 14 - 18 procent beroende på vilket beslut som fattas i kommunstyrelsen. En beräkning har gjorts utifrån en ersättningsnivå på 390 kronor och den sammantagna bedömningen är att denna fördelning ger skäliga villkor för utförande av hemtjänst.

För att ytterligare säkerställa en effektiv och hållbar modell föreslås dock att en översyn av ersättningsmodellen görs, där även möjligheten att införa momskompensation övervägs.

OMSORGSNÄMNDEN

1 juni				
Beslut	17/005	Delårsbokslut 2017		Tomas Cansu
Beslut	17/008	Ej verkställda beslut 2017, 1:a kvartalet		Mari Lindskog
Beslut	17/011	Inbjudan till programsamråd ang förslag till program för området kring Östertälje station i Södertälje	Svar senast 170526, förlängt till efter nämnd. Omedelbar justering	Charlotte Fagerstedt
Beslut	17/033	Framtida utförande av hemtjänst	KF 21/6	Lisa Mattsson
Beslut	17/037	Inbjudan till samråd om detaljplan för kv Dagliljan (Västergård 1.1 m fl) i Södertälje		
Beslut		Revidering av delegationsordning		Maria Knutsson
Information		Riktlinjer avvikelshantering HSL samt anmälan Lex Maria		
Information		Heltidsprojektet		Tobias Westergaard
Information		Revisorernas plan		
Information		Hållbar arbetshälsa och hållbart nära ledarskap		Petra Åkerlund
31 augusti				
Beslut		Riktlinjer Lex Sarah samt avvikelser		
Beslut		Yttrande över mål och budget		

Ej tidsbestämt				
Beslut		Remiss från KS – Kemikalieplan		
Beslut	17/029	Revidering av delegationsordning (med anledning av nya hälso- och sjukvårdslag fr o m 170401)		Lena Karlsson Leksell
Information		Intervjustudie hur ungdomar vill bo i framtiden	Nämnd 5/10?	Charlotte Fagerstedt
Beslut		Kompetenskrav	Nämnd 2/11	Marie Eriksson